

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/4252,Otwarcie-wystawy-A-wiec-wojna-Ludnosc-cywilna-we-wrzesniu-1939-Ryki-18-stycznia-.html>
06.04.2026, 01:40

Otwarcie wystawy „A więc wojna!!! Ludność cywilna we wrześniu 1939” - Ryki, 18 stycznia 2010

18 stycznia Miejsko-Gminnym Centrum Kultury (ul. Warszawska 11) została uroczystie otwarta wystawa przygotowana przez lubelski oddział IPN „A więc wojna!!! Ludność cywilna we wrześniu 1939”.

1 września 1939 r. o świcie, bez wypowiedzenia wojny, wojska niemieckie zaatakowały Polskę, a 17 września, bez wcześniejszego wypowiedzenia traktatów o nieagresji, Armia Czerwona wkroczyła na wschodnie ziemie II Rzeczypospolitej. Już pierwsze godziny wojny pokazały, iż obaj agresorzy prowadzić ją będą w sposób bezwzględny, a ich działania kierowane są nie tylko przeciwko regularnym jednostkom wojskowym, ale również przeciwko ludności cywilnej, mimo że była ona chroniona stosownymi konwencjami międzynarodowymi.

Wystawa „A więc wojna!!! Ludność cywilna we wrześniu '39” przygotowana została z myślą o tych zwykłych ludziach, których życie zmieniło się diametralnie wskutek prowadzonej wojny. To im oddano głos. Wczytując się we fragmenty wspomnień i relacji cywilnych uczestników wojny 1939 r. (często dotąd niepublikowanych) można wczuć się w atmosferę tamtych dni, poznać wrzesień 1939 r. widziany z perspektywy różnych ludzi, wydawałoby się bezsilnych wobec otaczających ich grozy i niebezpieczeństwa. Nie wszyscy mogli włączyć się w „cywilny front walki”, byli też tacy, którym wojna odbierała wolę działania.

Prezentowane relacje przedstawiają doświadczenia i odczucia ludzi różniących się pod względem wieku, profesji czy pełnionej roli społecznej. Stworzony został w ten sposób w miarę pełny obraz tamtych trudnych dni. Staje się on bardziej plastyczny i sugestywny dzięki fotografiom i faksymilom dokumentów oddających ówczesną rzeczywistość.

Wystawa składa się z 40 plasz oraz zdjęć w dużym formacie.

Serdecznie zapraszamy.